

Principy vyloučení střetu zájmů, varovných signálů „Red flags“

1) Střet zájmů

Týká se osob na úrovni žadatelů, administrativních pracovníků na straně MPO a žadatele, dodavatelů a subdodavatelů.

V souladu s odst. 3 čl. 61 Finančního nařízení ke střetu zájmů dochází, je-li:

- z rodinných důvodů,
- z důvodů citových vazeb,
- z důvodů politické nebo národní spřízněnosti (např. členství v téže politické straně, občanství téhož státu, kterým není ČR),
- z důvodu **hospodářského zájmu** (společná investice více zainteresovaných osob, zájem na provedení obchodu, platby, výdaje, z něhož plyne zisk více zainteresovaným osobám) nebo
- z důvodu **jiného přímého či nepřímého osobního zájmu** například účastníka finančních operací nebo jiné osoby

ohrožen nestranný a objektivní výkon funkcí dle odst. 1 čl. 61 Finančního nařízení.

Ke střetu zájmů může dojít i v případě, že dotyčná osoba nemá ze situace skutečný prospěch, jelikož postačuje, aby okolnosti ohrozily nestranný a objektivní výkon jejich funkcí na straně:

- Statutárního orgánu či člena statutárního orgánu žadatele/příjemce (včetně prokuristů);
- Společníka obchodní společnosti, člena družstva, který je žadatelem/příjemcem.

Vztahy založené na rodinné příslušnosti dle odst. 3 čl. 61 Finančního nařízení rozlišují „rodinné“ a „citové“ vazby. **Pro ohrožení nestrannosti osoby z rodinných důvodů není zapotřebí citové vazby mezi členy rodiny.** Ke střetu zájmů nedochází automaticky v důsledku rodinného vztahu. **Musí být ohrožena nestrannost dotyčné osoby** (ve výjimečných případech není nutné prokazovat ohrožení nestrannosti).

Z účelu čl. 61 Finančního nařízení, kterým je ochrana integrity plnění rozpočtu a důvěry veřejnosti, lze vyvodit, že pojem „rodina“ má zahrnovat i **vztahy mezi dotyčnou osobou a žadatelem/příjemcem a jeho zainteresovanými osobami, které by běžně vzbuzovaly podezření ohledně možného nepřiměřeného rodinného vlivu na vztah s dodavateli, subdodavateli a dalšími spolupracujícími subjekty.**

Mezi základní rodinné vztahy patří přinejmenším následující vztahy, byť vznikly na základě osvojení:

- **manžel/manželka (včetně partnera/partnerky, s nímž/níž je osoba v (ne)registrovaném jiném než manželském svazku),**
- **děti a rodiče,**
- **(pra)prarodiče a (pra)vnoučata,**
  - **(nevlastní) bratři a sestry (včetně těch pocházejících ze smíšených rodin),**
  - **strýcové a tety, neteře a synovci, bratřanci a sestřenice z prvního kolene, tchán/tchýně, zeť/snacha, švagr/švagrová, nevlastní rodiče a nevlastní děti.**

Existence některého z těchto rodinných vztahů mezi dotyčnou osobou a zúčastněnou stranou by měla být, mimo případy výjimečných a objektivně věrohodných okolností, přinejmenším považována za situaci, již lze objektivně vnímat jako střet zájmů. Podobně by **osobní přátelství (nebo vztahy mezi kmotrem/kmotrou**

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

a kmotřencem/kmotřenkou), které může zahrnovat užší vazbu než s osobou základních rodinných vztahů, mohlo vést ke vzniku situace, kdy by dotyčná osoba svým zvláštním vztahem s tímto přítelem mohla ohrozit svou nestrannost a objektivitu. Každý, kdo trvale žije v domácnosti s dotyčnou osobou, se přinejmenším nachází v situaci, již lze objektivně vnímat jako střet zájmů, pokud tento závěr není vyvrácen objektivně přijatelným protiargumentem. O nepřímý zájem se také může jednat, pokud existuje nepřímý osobní (rodinný) vztah se subjektem společnosti, pro nějž společnost druhá nebo manžela s vysokou mírou pravděpodobnosti bude nejvýznamnějším subdodavatelem.

Žadatel/příjemce je povinen doložit podepsané Čestné prohlášení k vyloučení střetu zájmů ve vztahu k poskytovateli podpory, kde čestně prohlásí a vylučuje střet zájmů svůj a svých zainteresovaných osob (dodavatelů, subdodavatelů), ve vztahu k zainteresovaným osobám u dotčených subjektů NPO, a to pouze těm, které mu jsou v době podpisu Čestného prohlášení známy. V tomto Čestném prohlášení musí žadatel/příjemce vždy uvést název/jméno zainteresované osoby na straně žadatele/příjemce podílející se na realizaci operace, jejího skutečného majitele, vztah k žadateli/příjemci, tj. realizátorovi operace. A dále, pokud má povinnosti zapisovat do ISSM skutečné majitele, musí tyto skutečné majitele uvádět v Čestném prohlášení.

Žadatel/příjemce je povinen toto Čestné prohlášení dotčenému subjektu NPO předkládat vždy před uzavřením právního aktu a dále ve spojitosti s ukončením operace.

Čl. 24 stávající směrnice o zadávání veřejných zakázek řeší právě vztahy spojené s výběrem dodavatelů a ukládá povinnost zajistit, aby veřejní zadavatelé přijali vhodná opatření k účinnému předcházení, zjišťování a nápravě střetu zájmů, který vzniká při provádění zadávacích řízení. V souladu s judikaturou ESD byl požadavek na zamezení střetu zájmů odvozen ze zásad rovného zacházení a transparentnosti. S ohledem na skutečnost, že zásady rovného zacházení a transparentnosti, z nichž požadavek na zamezení střetu zájmů vychází, se obecně uplatňují v oblasti zadávání veřejných zakázek (a to i u zakázek, které nepodléhají zadávacím směrnicím), pak je třeba požadavky na zamezení střetu zájmů považovat za stejně platné jak pro zakázky nad, tak pod prahovými hodnotami stanovenými v zadávacích směrnicích.

2) Systém varovných signálů „RED FLAGS“

Nařízení, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, stanoví, že nesmí nastat situace, která by mohla vést k závažným nesrovnalostem, tj. podvodům, korupci, dvojímu financování, střetu zájmů, případně k jiným typům incidentů při provádění Nástroje na podporu oživení a odolnosti, které by byly v rozporu se samotným Nařízením nebo s právem Evropské unie a České republiky. Níže uvedené články tohoto Nařízení stanovují nepřekročitelný rámec:

- **Článek 5 - Horizontální zásady, který stanovuje:**
  - Podpora z Nástroje nesmí, až na řádně odůvodněné případy nahrazovat opakující se výdaje rozpočtu členského státu.
  - Z Nástroje se podporují pouze opatření, která dodržují zásadu „významně nepoškozovat“ (zásada DNSH).
- **Článek 9 – Adicionalita a doplňkové financování, který stanovuje:**
  - Reformy a investiční projekty podpořené z Nástroje mohou obdržet podporu z jiných programů a nástrojů Unie za předpokladu, že nepokrývá stejné náklady (dvojí financování).
- **Článek 22 – Ochrana finančních zájmů Unie, který stanovuje:**
  - Povinnost členského státu přijmout opatření k ochraně finančních zájmů Unie, zejména pokud jde o předcházení podvodům, korupci, dvojímu financování a střetu zájmů a jejich odhalování a nápravu.

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Splnění těchto povinností vyžaduje systém varovných signálů, tzv. „RED FLAGS“, který se týká zejména oblastí předcházení korupce a podvodů či zamezení dvojího financování a vzniku střetu zájmů. Varovným signálem je taková situace, která by mohla vést k uvedeným rizikům.

Každý žadatel/příjemce je povinen efektivně předcházet situacím, které by mohly vést k závažným nesrovnalostem, tj. podvodům, korupci, dvojímu financování, střetu zájmů, případně k jiným typům rizikových incidentů, které by byly v rozporu se samotným Nařízením Evropského Parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost, nebo s právem Evropské unie a České republiky.

Žadatel/příjemce je povinen vyplnit a předložit příslušná čestná prohlášení. V rámci NPO se shromažďují následující kategorie údajů:

- **jméno/název konečného příjemce (fyzické i právnické osoby) finanční podpory** (u všech operací);
- **jméno/název dodavatele/zhotovitele/poskytovatele a subdodavatele** (je-li konečným příjemcem finančních prostředků veřejný zadavatel podle unijních nebo vnitrostátních právních předpisů o zadávání veřejných zakázek);
- **jméno, příjmení a datum narození skutečného majitele nebo majitelů** (skutečného majitele nezjišťují a nevidují ty subjekty, o nichž podle § 7 zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, platí, že jej nemají), ve smyslu čl. 3 bodu 6 Směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/849, **příjemce finančních prostředků** (u všech operací) nebo **dodavatele_/zhotovitele/poskytovatele** (je-li konečným příjemcem finančních prostředků veřejný zadavatel podle unijních nebo vnitrostátních právních předpisů o zadávání veřejných zakázek).

Žadatelé a operace, jež nebudou mít zapsány osoby skutečných majitelů v evidenci (kromě těch subjektů, jež nemají ze zákona tuto povinnost), **budou vždy vyjmuty z financování** v rámci NPO, a případně u nich budou uplatněny další interní postupy.

Žadatel je povinen evidovat a odlišovat zdroje (ve svém analytickém účetnictví nebo detailní účetní evidenci), a vazby zdrojů na jimi podpořené výdaje, nebo jejich části. Pro investice a výdaje realizované v rámci NPO platí povinnost označovat veškeré nárokové výdaje specifickým identifikátorem pro jednoznačné přiřazení daného výdaje ke konkrétní operaci.

V případě souběhu podpor musí být rozlišeno v rámci účetní či jiné evidence, že se nejedná o dvojí financování. V případě, kdy není možné výdaje identifikovat v účetní evidenci, je nutné vést jiný typ evidence, která bude toto sledovat. Údaje o veškerých výdajích a dodavatelích budou archivovány pro možnost zpětného ověření a kontroly. Žadatel je povinen způsobilé výdaje nárokové pro danou operaci řádně doložit, a to příslušným **účetním dokladem** nebo další podpůrnou dokumentací. Prostřednictvím účetních, daňových či jiných dokladů prokazuje žadatel vždy věcnou a časovou způsobilost pro vznik výdaje, přímou vazbu vynaloženého výdaje na operaci a jeho nezbytnost pro realizaci operace. Žadatel musí být schopen **jednoznačně odlišit zdroje, a jimi podpořené výdaje, nebo jejich části** (např. prostřednictvím analytické evidence v účetnictví, prostřednictvím detailní evidence výdajů a provedených prací, dodávek a služeb). **Řádně nedoložené výdaje se považují za nezpůsobilé.**

Žadatel se podpisem čestného prohlášení v žádosti o poskytnutí dotace zavazuje, že na danou operaci a její výdaje nebo části nečerpá a nebude čerpat jinou veřejnou podporu (z fondů EU, státního rozpočtu a dalších veřejných zdrojů) mimo podpory z NPO (překryv podpor na totožné výdaje musí být vyloučen, souběh podpor je povolen, za předpokladu řádného odlišení zdrojů a výdajů v případě povolených komplementarit nebo povoleného vícezdrojového financování).

Operace podpořené v rámci NPO mohou získat i další podporu z jiných zdrojů EU, případně národních zdrojů, pokud je to v souladu s pravidly veřejné podpory a ustanoveními příslušných výzev/programů podpory

Financováno
Evropskou unií
NextGenerationEU

Národní
plán
obnovy

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

(tj. správce programu umožnil kombinaci podpor z více výzev/programů podpory). **Nikdy ale nesmí být totožný výdaj nebo jeho část hrazena vícenásobně z několika zdrojů.** Pokud u operací dochází k souběhu podpor, příjemce musí být schopen jednoznačně odlišit a prokázat vazby mezi zdroji a jimi podpořenými výdaji, nebo jejich částmi (především prostřednictvím nástrojů analytického účetnictví a na základě detailní evidence výdajů, dodávek, prací a služeb v účetnictví žadatele). Příjemce musí dále hlásit, že na dané operaci dochází k souběhu podpor a indikovat z jakého zdroje a v jaké výši čerpá souběžnou podporu. **Operace nebo výdaje, u kterých je patrný překryv podpor na totožné výdaje, nebo jejich části, budou zamítnuty,** respektive jim nebude přiznána podpora z NPO a budou uplatněny běžné postupy dle národní legislativy.

Z podpory musí být vyloučeny subjekty, jež jsou vlastněny veřejnými funkcionáři, nebo jimi ovládanými osobami. Nebude přiznána podpora žadateli, jehož alespoň z 25 % vlastní veřejný funkcionář nebo jím ovládaná osoba, dle § 4c zákona č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů.

Dle podmínek aplikovatelnosti § 4c bude ověřena přímá nebo nepřímá majetková účast nebo jiné angažmá veřejného funkcionáře uvedeného v § 2 odst. 1 písm. c) Zákona o střetu zájmů v obchodní společnosti, která je žadatelem, a případné jeho kvalifikované angažmá (postavení zakladatele, svěřeneckého správce, beneficianta nebo osoby vykonávající dohled nad správou) ve svěřeneckém fondu, do něhož byla taková obchodní společnost vložena. Přehled veřejných funkcionářů uvedených v § 2 odst. 1 písm. c) Zákona o střetu zájmů zpracovává a pravidelně publikuje Ministerstvo spravedlnosti na svých webových stránkách. **Shodné podmínky jsou platné pro dodavatele/zhotovitele/poskytovatele služeb,** ve kterých veřejný funkcionář uvedený v § 2 odst. 1 písm. c) Zákona o střetu zájmů nebo jím ovládaná osoba vlastní podíl představující alespoň 25 % účasti společníka v obchodní společnosti dle § 4b zákona o střetu zájmů.

Za tímto účelem je nutné ze strany žadatele předložit čestné prohlášení, kdy každá osoba čestně prohlásí, že vylučuje střet zájmů ve vztahu k uchazeči o podporu.

Indikátorem podvodu je prokazatelná snaha žadatele/účastníka zadávacího řízení/dodavatele **uvést nepravdivé nebo neúplné informace, informace v rozporu se skutečností, které mohou vést k neoprávněnému poskytnutí podpory, vyplacení podpory nebo proplacení výdajů dodavateli ze smlouvy.** Může se jednat např. o fingovaná plnění, falšované účetní nebo daňové doklady, nepravdivý posudek znalce apod.

Žádný příjemce, dodavatel ani operace není předem vyloučen z možného budoucího provedení kontroly na místě.

Každý žadatel a příjemce se podílí na vytváření prostředí, v němž je odmítáno podvodné jednání, a na budování kultury, která od podvodného jednání odrazuje. Žadatelé a příjemci v případě podezření na korupční jednání neprodleně informují poskytovatele podpory a Policii ČR.

Odkazy:

<https://www.planobnovy.cz/dokumenty>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32021R0241&qid=1658145291977>

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32018R1046&qid=1658144205197>

[https://eur-lex.europa.eu/legal-](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0409%2801%29&qid=1658144314393)

[content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0409%2801%29&qid=1658144314393](https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A52021XC0409%2801%29&qid=1658144314393)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32014L0024&qid=1658144447856>

Žadatel/příjemce je povinen plnit legislativní požadavky ČR, zejména:

- Zákon č. 159/2006 Sb., o střetu zájmů, ve znění pozdějších předpisů
- Zákon č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů
- Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů